

KLAGANDE

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]
5. [REDACTED]
6. [REDACTED]
7. [REDACTED]
8. [REDACTED]
9. Revolution Rov, 802529-7618
10. Föreningen Nordulv, 875003-6868
11. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPART

Länsstyrelsen i Östergötlands län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Östergötlands läns beslut 11 juni 2020,
dnr 218-8286-20 (bilaga 1)

SAKEN

Skyddsjakt efter varg

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar de enskildas och Revolution Rovs (klagande 1-9)
överklaganden.

Förvaltningsrätten ändrar villkoren för det överklagade beslutet endast på så sätt att om en vuxen varg återfinns i sällskap med årsvalpar under skyddsjakten innefattas de vargarna inte av beslutet om skyddsjakt.

Förvaltningsrätten avslår överklagandena i övrigt.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Östergötlands län (länsstyrelsen) beslutade om skyddsjakt efter en varg inom visst angivet område. I beslutet anges att jakten får bedrivas från och med den 11 juni 2020 till och med den 30 juni 2020. Länsstyrelsen förordnade även att beslutet ska gälla utan hinder av att det överklagas. Skälen för beslutet anges i bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad

(de enskilda) anför

De enskilda yrkar att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla och att det ska upphävas. De enskilda anför bl.a. följande. Tamdjuren har inte haft godtagbara stängsel vilket borde åtgärdas innan skyddsjakt kan bli aktuellt. Det finns bevis på att valpar finns i Långbogens revir, en valp har hittats död och det finns foton på levande valpar. Jakten måste stoppas eftersom tiken ej klarar födosök till valparna själv.

Vad Föreningen Nordulv (Nordulv) anför

Nordulv överklagar beslutet och yrkar att det tills vidare inte ska gälla (inhibition). Nordulv anför i huvudsak följande. En skyddsjakt får bara riktas mot ska-

degörande individer vilket länsstyrelsen inte identifierat. Innan skyddsjakt beslutas måste det prövas om det finns en annan lämplig lösning. Exempelvis borde rovdjursavvisande stängsel användas. Innan skyddsjakt bör det prövas om det går att skrämma bort vargen. Endast två av de sju uppgivna skadetillfällena har konstaterats vara av varg. Djurhållarna har haft god tid på sig att förbereda skydd för djuren då vargreviret etablerades redan år 2017. Det skulle vara katastrof för valparna om mamman eller pappan skulle skjutas.

Vad Svenska Rovdjursföreningen (Rovdjursföreningen) anför

Rovdjursföreningen yrkar att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla (inhibition) samt att det ska upphävas. Rovdjursföreningen anför i huvudsak följande. Beslutet har meddelats sent på en torsdag eftermiddag vilket påtagligt försvårar möjligheten att överklaga på ett rimligt sätt. Jaktområdet överskrider med råge det område som angreppet på nötkalvar ägt rum inför beslutstillfället. Endast en vargindivid är identifierad som individ, i övrigt råder osäkerhet om det är varg som orsakat skadorna. Vargparet har funnits i Långbogen sedan vintern 2017/2018 och har fått en valpkull 2019. Sannolikheten är mycket stor att vargparet fått en kull även under innevarande år. Om föräldradjuret fälls är risken stor att problematiken med varg ökar i området då valparna måste söka annan föda.

Av det överklagade beslutet framgår inte att det prövats andra lämpliga lösningar innan beslutet om skyddsjakt fattats. Rovdjursavvisande stängsel är en åtgärd som borde vidtagits i området eftersom vargreviret har varit känt sedan 2017. De åtgärder länsstyrelsen redogör för, som lapptyg och flytt av tamdjur är akuta åtgärder efter angrepp och inte förebyggande mot risken för nya angrepp. Rekvisitet allvarlig skada är inte uppfyllt. Skadorna är få och under en längre period. Enligt länsstyrelsens riktlinjer bör skyddsjakt övervägas efter två eller tre dokumenterade angrepp inom en sex månaders period av samma vargindivid. Det kan inte konstateras att angreppen skett från samma vargindivid varvid länsstyrelsen inte följer sina egna riktlinjer. Beslutet är inte förenligt med avgörande C-674/17 där det måste säkerställas att det inte finns någon annan lämplig

lösning. Djurhållare har en möjlighet att fälla en varg vid direkt angrepp i hage för nötboskap enligt 28 § jaktförordningen vilket borde ge ett tillräckligt gott skydd för djuren. Beslut om skyddsjakt är därför inte nödvändigt.

Vad Revolution Rov anför

Revolution Rov yrkar att beslutet upphävs och anför i huvudsak följande. Länsstyrelsens bedömning av att djurhållare inte med kort varsel kan skaffa rovdjursavvisande stängsel ifrågasätts. De har haft kännedom om vargreviret en längre tid och haft möjlighet att stängsla mot rovdjur. Rapporterna om skador på tamdjur bygger på indicier som medfört ett tvivelaktigt beslut. Att bevilja skyddsjakt i ett revir där det fötts valpar 2019 och eventuellt även 2020 är oetiskt.

Vad länsstyrelsen anför

Vid tidpunkten då beslutet fattades fanns inga indikationer om att det fanns valpar i reviret. En död vargunge har hittats, troligen i eller i anslutning till reviret. Obekräftade observationer av tre levande vargungar har gjorts i reviret.

RÄTTSLIG REGLERING

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) är förutsättningar för skyddsjakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som uppräknas i paragrafen, bl.a. förhindra en allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom (3 p).

Av 23 b § jämförd med 24 a § jaktförordningen följer att beslut om skyddsjakt på varg får fattas av länsstyrelser om det finns förutsättningar enligt 23 a § efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat.

Enligt artikel 12.1 a) i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, art- och habitatdirektivet, ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur det görs. Vargen (*Canis lupus*) finns uppräknad i bilaga 4 a. Den finns också, med asterisk för prioriterad art, angiven i bilaga 2 a för djurarter vilkas bevarande kräver att särskilda bevarandeområdet utses. Undantag från artikel 12 får enligt artikel 16.1 a) göras för att undvika allvarlig skada, särskilt på bl.a. boskap och andra typer av egendom. Ovan citerade bestämmelser i jaktförordningen är en implementering av direktivet.

Avgöranden

I EU-domstolens avgörande C-342/05 (Kommissionen mot Finland), punkt 25, uttalas att direktivets undantagsbestämmelser ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan att det föreligger nödvändiga förutsättningar för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i direktivets artikel 16.1.

I EU-domstolens avgörande C-674/17 (Tapiola) understryks restriktiviteten och kraven på motivering vid tillåtande av dödande av varg. Målet gällde stamvårdande jakt men relevant för gynnsam bevarandestatus uttalar domstolen (punkt 59) att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan ett undantag får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet. Att hänsyn ska tas till det regionala beståndet för att säkerställa att det nationella målet inte underskrider uttalas även av Kammarrätten i Sundsvall i dom den 28 mars 2019, mål nr 389-19 (som gällde licensjakt på den mindre hotade arten lodjur).

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Eftersom det finns yrkanden om inhibition och då beslutad skyddsjakt pågår och gäller t.o.m. den 30 juni 2020, tar förvaltningsrätten upp målet till omedelbart avgörande.

Talerätt

Länsstyrelsens beslut gäller skyddsjakt på varg enligt jaktförordningen. Varken jaktlagen (1987:259) eller jaktförordningen innehåller några bestämmelser om vem som kan överklaga länsstyrelsens beslut. I sådant fall gäller allmänt 41-42 §§ förvaltningslagen (2017:900) vari stadgas att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår om det gått denne emot och kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt.

Frågan om talerätt för de enskilda klagandena

Någon allmän klagorätt för var och en som är missnöjd med ett beslut erkänns inte av den svenska rättsordningen. En förutsättning för att annan än den som har varit part hos beslutsmyndigheten ska ha talerätt är att klaganden kan åberopa ett intresse som det är möjligt att beakta vid sakens prövning (jfr HFD 2012 ref. 24).

Förvaltningsrätten konstaterar att det inte har framkommit att det överklagade beslutet påverkar de enskilda klagandenas rättsställning eller berör ett intresse som erkänts av rättsordningen i den meningen att deras intresse är ett sådant som kan beaktas vid sakens prövning. Inte heller i övrigt har framkommit något som visar att de enskilda klagandena är berörda av länsstyrelsens beslut på ett sådant sätt att de har rätt att överklaga beslutet. Deras överklaganden ska därför avvisas.

Frågan om talerätt för föreningar

I rättspraxis har icke-statliga organisationer tillerkänts talerätt i frågor som rör jakt enligt jaktlagen och jaktförordningen med stöd av Århuskonventionens och unionsrättens bestämmelser, om de i övrigt uppfyller kriterierna för talerätt i

16 kap. 13 § miljöbalken. Enligt den bestämmelsen får vissa överklagbara domar och beslut överklagas av en ideell förening eller annan juridisk person som har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöintressen, inte är vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år och har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd (se Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 4390-12 och 4392-12).

Förvaltningsrätten har, efter föreläggande, i ett avgörande den 15 juni 2020 (med mål 1257-20) bedömt att Revolution Rov inte har talerätt i mål om skyddsjakt. Skäl att göra någon annan bedömning i förevarande mål har inte framkommit. Revolution Rofs överklagande ska därför avvisas.

Skyddsjakt

Kommissionens vägledning om betydelsen av art- och habitatdirektivets syfte gäller även vid tolkningen av motsvarande svenska bestämmelser. Det betyder att ju större negativ påverkan ett beslut om skyddsjakt har på populationen av den aktuella arten desto högre krav bör ställas på de förutsättningar som ska vara uppfyllda enligt 23 a § jaktförordningen (Naturvårdsverkets riktlinjer om skyddsjakt, rapport 6568, 2012).

Allvarlig skada

Av Naturvårdsverkets riktlinjer från 2012 för beslut om skyddsjakt framgår bl.a. att en skada ska anses vara allvarlig om den överstiger vad som kan anses normalt eller rimligt att tolerera (se även Kammarrätten i Sundsvalls avgörande den 29 december 2017 med mål nr 2838-17).

Länsstyrelsen har i sitt beslut angett att antalet angrepp som skett utgör allvarlig skada. Av det överklagade beslutet framgår att flertalet angrepp av varg ägt rum under det senaste året och skrämt tamdjur.

Av Naturvårdsverkets beslut den 9 november 2015 (NV-06851-15) framgår att kostnaderna vid upprepade angrepp på nöt kan bli omfattande. Naturvårdsver-

ket anslöt sig i beslutet till Viltskadecenters rekommendationer att det i normalfallet bör vara rimligt att bevilja skydds jakt om ett angrepp sker på nötboskap eller häst.

I förevarande mål har nötboskap angripits av varg vid två tillfällen i början av juni 2020. Vid det andra angreppet dödades två kalvar av varg. De två angreppen av varg har skett i ett och samma område inom en relativt begränsad tidsperiod. I ärendet finns dessutom uppgifter om att varg tidigare har attackerat nötboskap och dödat ytterligare en kalv under hösten 2019. Vidare har ett flertal observationer av varg gjorts nära djurbesättningar i området. Utredningen i målet ger stöd för att det är en eller flera vargar ur det närliggande reviret som har genomfört angreppen. Med hänsyn till den kunskap som finns om att upprepade angrepp på tamdjur i ett vargrevir ofta följs av fortsatta angrepp bedömer förvaltningsrätten att det vid tidpunkten för länsstyrelsens beslut fanns en risk för fortsatt allvarlig skada.

Gynnsam bevarandestatus

Länsstyrelsen har bedömt att skydds jakt efter en varg i det aktuella området inte riskerar att allvarligt försvåra eller förhindra upprätthållandet av GYBS för vargen som art inom sitt naturliga utbredningsområde på nationell nivå. Som ovan angivits framgår även av EU-rättslig praxis att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan ett undantag får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet.

Förvaltningsrätten kan konstatera att vargen i Sverige sedan tidigare har bedömts ha en gynnsam bevarandestatus (HFD 2016 ref. 89). Den senaste inventeringen 2019/20 visade dock att det finns cirka 365 vargar i Sverige vilket är en ökning mot föregående år. Den senaste inventeringen visar alltså att den svenska populationen ligger över 300 vargar som är ett av kraven för gynnsam bevarandestatus.

Naturvårdsverket har i beslut den 9 maj 2019 (NV-01525-18) fastställt minivåer för varg för respektive län och förvaltningsområde. Södra Rovdjursförvaltningsområdet, vari Östergötland ingår, ska ha 0,5 föryngringar vilket motsvarar fem vargindivider i Södermanland. Av det överklagade beslutet framgår att ett revirmarkerande par uppehåller sig inom visst angivet område i länet och att det fötts sju valpar under 2019. Förvaltningsrätten finner därför att populationens rådande storlek och trend är inte utgör ett hinder mot skyddsjakt i detta fall.

Kammarrätten i Sundsvall har tidigare bedömt att det i en akut situation inte kan krävas att länsstyrelsen ska skaffa sig kännedom om en viss individs genetiska sammansättning som en förutsättning för ett beslut om skyddsjakt (dom i mål 2103-16). I förevarande mål har länsstyrelsen dock bedömt att det närliggande vargreviret inte omfattas av genetiskt viktig varg. Förvaltningsrätten finner därmed att skyddsjakt efter en varg i detta fall inte riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten.

Annan lämplig lösning

Föreningen Nordulv m.fl. har anfört att djurhållarna haft god tid på sig att bygga rovdjursavvisande stängsel eftersom vargreviret har varit känt sedan år 2017.

Av Kammarrätten i Stockholms dom den 14 februari 2014 (med mål nr 3854-13 m.fl.) framgår att bedömningen av om det fanns någon annan lämplig lösning måste utgå från de faktiska omständigheterna vid tiden för beslutet. Det kan alltså inte vägas in att det eventuellt hade kunnat vara lämpligt att agera på ett annat sätt i ett tidigare skede.

Av länsstyrelsens beslut framgår att lapptyg har satts upp efter tidigare angrepp och att tamdjur flyttats. Rovdjursavvisande stängsel är en åtgärd som på lång sikt skyddar djurbesättningar mot vargangrepp. I beslutet anges

dock att antalet djurbesättningar inom området uppgår till sammanlagt 164 stycken (fördelat på får, get och nötdjur). Enligt förvaltningsrättens mening är det inte möjligt att på kort sikt bygga rovdjursavvisande stängsel i tillräcklig omfattning runt alla djurbesättningar i området. Därmed finns det inte någon annan lämplig lösning än skyddsjakt.

Villkoren för skyddsjakten

Svenska rovdjursföreningen m.fl. har anfört att det har fötts valpar i reviret år 2019 och att det är sannolikt att det har fötts valpar i reviret även under år 2020. Länsstyrelsen har i denna del anfört att en död årsunge (född 2020) har lämnats in till länsstyrelsen. Upphittaren har inte velat ange var valpen hittats men troligen inom eller i närheten av reviret. Länsstyrelsens besiktningsman uppskattar att valpen var ca fyra veckor gammal och har varit död i närmare en vecka.

Förvaltningsrätten konstaterar med hänsyn härtill att det kan finnas fler årsungar i reviret. Att ett vargpar har fått valpar utgör i sig inte något hinder mot skyddsjakt, se exempelvis Naturvårdsverkets beslut den 19 augusti 2015 (NV-04944-15 m.fl.). Tiken i reviret ska dock, med hänsyn till de eventuella årsvalparna, om möjligt inte fällas. Förvaltningsrätten ändrar därför det överklagade beslutet med tillägget att en vuxen varg som återfinns i sällskap med årsvalpar inte omfattas av beslutet om skyddsjakt.

Svenska rovdjursföreningen och de enskilda har bl.a. anfört att jaktområdets storlek är betydligt större än den yta där angreppen skett. Förvaltningsrätten finner i denna del att de beslutade villkoren om bl.a. jaktområdets storlek för jakten inte står i strid med jaktlagstiftningen.

Sammanfattning

Vid avvägning mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen finner förvaltningsrätten att villkor måste ställas att vuxen varg i sällskap med årsvalpar inte ska omfattas av skyddsjaktsbeslutet. Förvaltningsrätten bedömer dock att samtliga övriga kriterier för skyddsjakt var uppfyllda vid tidpunkten för länsstyrelsens beslut. Överklagandena ska därför avslås i övrigt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

[Redacted]

chefsrådman

I avgörandet har även nämndemännen [Redacted] [Redacted]
och [Redacted] deltagit.

[Redacted] har föredragit målet.

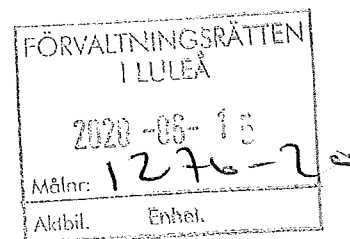

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Beslut
2020-06-11

sid 1 (5)
218-8286-20

Länsstyrelsen

Skydds jakt på varg

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar på eget initiativ att skydds jakt efter en (1) varg får genomföras i Östergötlands län inom det område som avgränsas på kartan i bilaga 1 till detta beslut.

Länsstyrelsen beslutar att belysning får användas vid skyddsjakten och att jakten får bedrivas från motordrivet fordon.

Länsstyrelsen beslutar att skyddsjakten får ske hela dygnet.

Länsstyrelsen beslutar att skyddsjakten får ske på annans jaktområde.

Beslutet gäller från och med den 11 juni till och med den 30 juni 2020.

Länsstyrelsen utser [REDACTED] till jaktledare.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Beslutet är förenat med följande villkor:

1. Skyddsjakten får endast ske inom området som avgränsats på kartan i bilaga 1.
2. Undantaget att motordrivet fordon får användas vid skyddsjakten gäller endast för körning på vägar/skogsbilarvägar. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.
3. Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av högst två hundar under förutsättning att hundarna är speciellt tränade för jakt efter rovdjur och släpps lösa först när vargen/vargarna är inom synhåll.
4. Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. De begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas.
5. Jakten ska påbörjas och genomföras i samråd med Länsstyrelsen.
6. Jaktledaren utser de personer som får jaga med stöd av detta beslut. Uppgifter på samtliga jaktdeltagare ska jaktledaren på anmodan kunna uppvisas för Länsstyrelsen och polis vid tillsyn.
7. Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om deras skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten. Varje jaktdeltagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller vid skyddsjakten.

POSTADRESS:
581 86 LINKÖPING
E-post:
ostergotland@lansstyrelsen.se

BESÖKSADRESS:
Östgötagatan 3
WEBBPLATS:
www.lansstyrelsen.se/ostergotland

TELEFON:
010-223 50 00
Organisationsnummer:
202100-2270

TELEFAX:
013-10 13 81

8. Skyddsjakten ska bedrivas på så sätt att djuret inte utsätts för onödigt lidande.
9. Jaktledaren ska omedelbart avbryta jakten och anmäla till Länsstyrelsen när en varg fällts eller påskjutits.
10. Om djuret endast påskjutits ansvarar jaktledare och ansvarig skytt för att eftersök genomförs med hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt.
11. Skyddsjakt med stöd av detta tillstånd får inte bedrivas inom detaljplanerat område utan tillstånd av Polismyndigheten.
12. Fällt djur tillfaller staten. Fälld varg får inte flyttas från fallplatsen innan den besiktigats av Länsstyrelsens besiktningsman.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten om en varg fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat beslutar Länsstyrelsen huruvida fortsatt jakt ska ske inom den tid beslutet gäller.

Hantering av fälld varg

Fällt djur besiktas och omhändertas av Länsstyrelsen för vidarebefordran till Statens Veterinärmedicinska anstalt för obduktion.

Bakgrund

Länsstyrelsen kunde vid årsskiftet 2017/2018 konstatera att ett revirmarkerande vargpar uppehöll sig inom det på bifogad karta markerade området. Under 2019 har det kunnat konstaterats att sju vargvalpar har fötts inom reviret. Sedan dess har många rapporter inkommit om vargarna från allmänheten, jägare och tamdjursägare i området.

Den 6 maj 2019 konstaterades ett angrepp av varg på en fårbesättning då två tackor och sex lamm dödades eller avlivades på grund av sina skador. Besättningen gick innanför stängsel, dock inget rovdjursavvisande. Efter analys av DNA-prov kunde det konstateras att det var hanen i det revirmarkerande paret som förorsakat skadan.

I början av augusti 2019 skedde ett nytt angrepp inom området på får/lamm. Fyra vuxna tackor och tio lamm dödades eller avlivades på grund av sina skador. Fåren gick innanför ett fyrtrådigt stängsel av god kvalitet dock var en sida mot vatten inte stängslad. DNA-provet gav inget resultat varken för art, ursprung, identitet eller kön.

Den 18 september 2019 dödades en kalv av varg, det salivprov som togs för DNA-prov gav inget resultat. Spillning samlades in i närheten av angreppet och DNA-analysen visade på att en obestämd varg, honan i reviret och två valpar varit i närheten.

Den 4 oktober 2019 fick Länsstyrelsen in en rapport om att 20 kor och kvigor hade sprängt staketet och rymt ur hagen då de hade blivit skrämda av något. Besiktning genomfördes, dock kunde det inte säkert konstateras att orsaken var varg. Besiktningsmannen angav att han ändå var ganska säker på att det rörde sig om varg.

Den 12 december 2019 blev åtta nöttjurar skrämda så de sprängde staketet som var av god kvalitet, inga säkra spår av varg kunde hittas. Den 7 december hade djurägaren varg på sin åtelkamera ett par hundra meter från hagen.

Den 4 juni 2020 inkom en rapport om att en varg gick inne i en hage med kor och kalvar. Djurägaren upptäckte vargen eftersom djuren sprang runt i "panik" inne i hagen. När djurägaren gick ner till hagen försvann vargen, djurägaren kunde inte avgöra om vargen jagat

djuren eller om de ändå var rädda. Djurägaren tog ett kort på vargen, besiktningsmannen kunde med ledning av fotot konstatera att en varg befunnit sig i hagen.

Den 10 juni 2020 besiktigades två döda kalvar som konstaterats angripna av varg. Angreppet skedde på samma gård där en kalv dödades i september 2019.

Motivering

Flera dokumenterade angrepp av varg har inträffat under det senaste året och vid flera tillfällen har nöt blivit skrämmda så att de i vissa fall har sprängt staketet. Det kan nämnas att nötboskap inte är prioriterade för bidrag till rovdjursavvisande stängsel i landsbygdsprogrammet. Flera rapporter har också inkommit från allmänheten och jägare om närgångna vargar. Antal angrepp som skett är en indikator på risk för allvarlig skada. Inte bara dödade djur utan även skrämmda nötkreatur betraktas som allvarlig skada då det kan innebära betydande arbetstimmar. Det kan också innebära kostnader för skador på både djur och grödor när djur skräms ut.

Efter det första angreppet i maj genomfördes flera förebyggande åtgärder bl.a. sattes s.k. lapptyg upp. Vid angreppet i början av augusti togs de tre kvarvarande fåren in. Länsstyrelsen anser att det är troligt att det även vid angreppet i augusti är en av de vargar som ingår i det revirmarkerande paret som förorsakat skadan. Efter angreppet på kvigkalven i september togs övriga kalvar bort från hagen. Vid det tillfälle i juni 2020 som en varg konstaterades inne i en hage sattes lapptyg upp på den del av sträckas om bedömdes vara där vargen gått in i hagen. Hagen var ca: 18 hektar stor.

I det revirmarkerande paret ingår tiken UI406140 G169-16 V645 från revir Julussa 9 i Norge och hanen UI407912 G159-17 från revir Romböhöjden 2. Vad Länsstyrelsen har kunnat konstatera är ingen av vargarna genetiskt viktiga för den svenska vargstammen. Åtminstone sju valpar har fötts i reviret under 2019.

Länsstyrelsen bedömer att det inte är rimligt att de tamdjursägare med stängsel som inte är uppförda i syfte att skydda tamdjur från rovdjur och andra hot utifrån, på kort sikt ska kunna genomföra förebyggande åtgärder som hindrar fortsatta angrepp. Bidrag för rovdjursavvisande stängsel har bara funnits under några år och endast en mycket liten andel av länets fårbesättningar går innanför sådana stängsel. Långsiktigt är dock god stängsling och andra förebyggande lösningar ett effektivare skydd för tamboskap än skydds jakt. Hänsyn har dock tagits till att angrepp även skett på nötboskap som inte är prioriterade för bidrag till rovdjursavvisande stängsel.

Länsstyrelsen anser att det i detta fall inte finns någon annan lämplig lösning än skydds jakt för att undvika ytterligare angrepp. I Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt anges *Att det inte är exakt klarlagt vilken individ i exempelvis en familjegrupp av varg som orsakat allvarliga skador på tamdjur bör inte innebära något hinder för att medge skydds jakt. Det är dock lämpligt att jakten medges efter en individ i taget. Jakten bör om möjligt riktas mot den individ som mest sannolikt bedöms som skadegörande.* Efter en samlad bedömning finner Länsstyrelsen anser att kriterier för att bevilja skydds jakt efter en varg är uppfyllda.

Bestämmelser som beslutet grundar sig på

Naturvårdsverket har den 22 december 2016 med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslutat att överlämna rätten att besluta om skydds jakt efter varg till samtliga länsstyrelser i Sverige utom Länsstyrelsen i Gotlands län, under perioden den 1 januari 2017 till och med den 30 juni 2020 (NV-08042-16).

Beslutet har fattats med stöd av 9, 9 b, 15, 21, 23 a, 23 b och 24 d samt 33 §§ jaktförordningen (1987:905). Bestämmelserna reglerar vilken tid på dygnet jakten får ske, vad beslutet om skydds jakt ska innehålla, att undantag mot förbudet att använda motordrivet fordon får lämnas, under vilka förutsättningar skydds jakt får meddelas (se vidare nedan), samt att fällt

djur tillfaller staten. Länsstyrelsen har även beaktat skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i samma direktiv. Hänsyn har också tagits till artikel 9 i Bernkonventionen (Konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljöer).

Beslut om skyddsjakt får bara meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde (21 § jaktförordningen). Om dessa villkor är uppfyllda, får beslut om skyddsjakt meddelas av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, av hänsyn till flygsäkerheten, för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter (23 a § jaktförordningen).

Jakt som inte följer de angivna villkoren sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Viltförvaltningsdelegationen har den 30 oktober 2018 beslutat om riktlinjer för när bl.a. skyddsjakt på varg bör beviljas. Enligt dessa bör skyddsjakt övervägas efter två eller tre dokumenterade angrepp inom en 6-månadersperiod som bedöms vara orsakade av samma vargindivid. Till dessa angrepp räknas även de fall där förebyggande åtgärder inte har vidtagits. Länsstyrelsen ska även bedöma omfattningen av skador, om den skadegörande individen ingår i ett revirmarkerande par och om individen är genetiskt värdefull för den svenska vargstammens bevarandestatus.

Upplysning

Länsstyrelsen informerar Polismyndigheten om att jakt får ske och vem som är utsedd att vara jaktledare. Länsstyrelsen meddelar även Polismyndigheten när jakten är slut eller om djuret fallits eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Antal djurbesättningar inom området för skyddsjakten upp går till 164 stycken fördelat på 59 fårbesättningar, 13 getbesättningar och 92 besättningar med nötdjur.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Luleå genom skrivelse till Länsstyrelsen. Skrivelsen lämnas eller skickas till ostergotland@lansstyrelsen.se eller till nedanstående adress.

Överklagandet ska ha inkommit till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag när du fick del av beslutet.

Av överklagandet ska framgå vilket beslut du överklagar (ange t ex diarienummer), vilken ändring du vill ha och vilka skäl du har för ändringen. Ange ditt namn och adress. Förutsatt att överklagandet kommit in i tid skickar Länsstyrelsen alla handlingar vidare till Förvaltningsrätten i Luleå för prövning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding [REDACTED] med vilthandläggare [REDACTED] som föredragande. Samråd har skett med avdelningschef [REDACTED] naturvårdshandläggare [REDACTED], enhetschef för enheten för landsbygd [REDACTED] och länsjurist [REDACTED].

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga/bilagor

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Beslut
2020-06-11

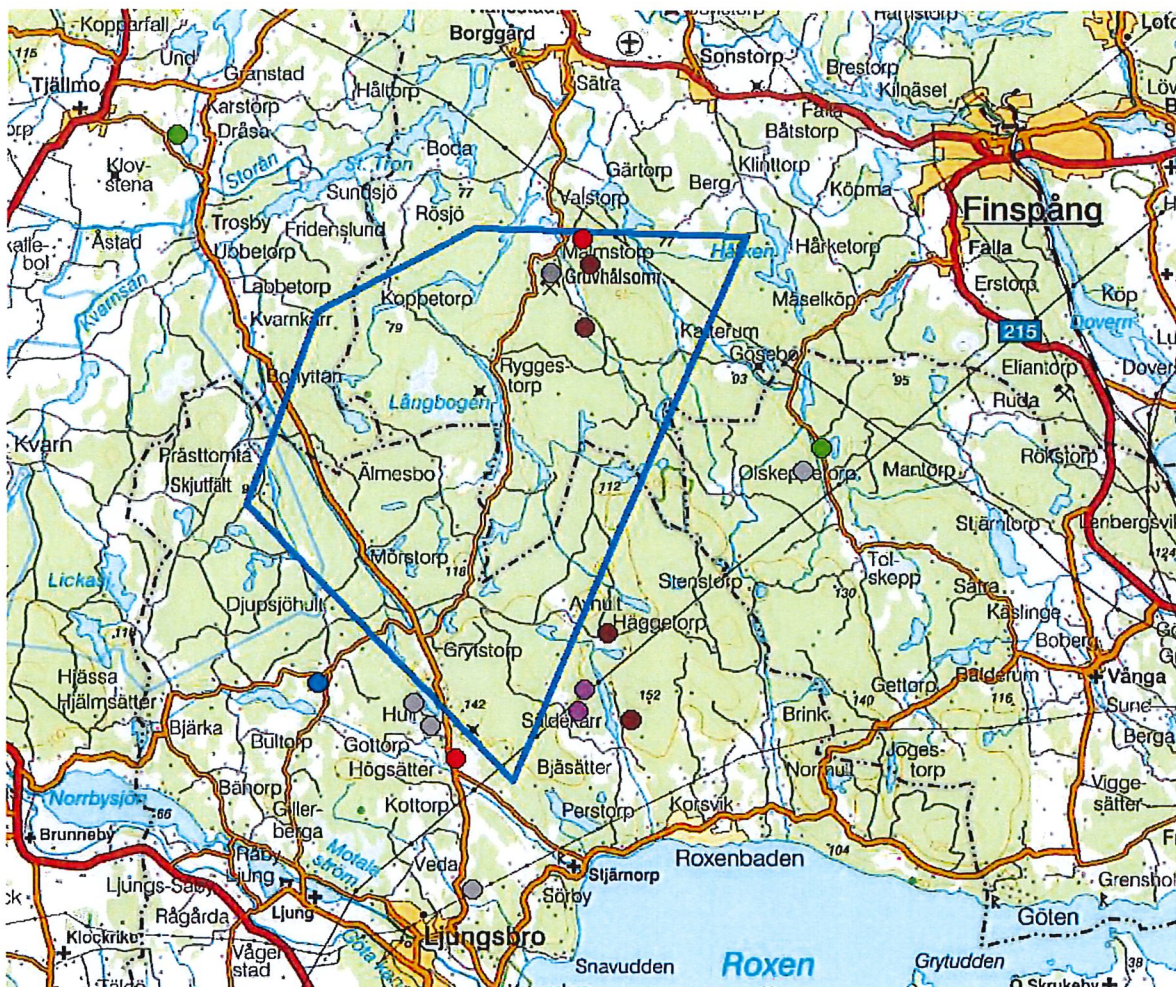
sid 5 (5)
218-8286-20

Bilaga 1 Karta över området för skyddsjakten
Bilaga 2 karta över reviret och incidenter

Kopia till

Naturvårdsverket registrator@naturvardsverket.se
Polismyndigheten Region Öst registrator.ost@polisen.se
Viltskadecenter [redacted] [\[redacted\]@slu.se](mailto:[redacted]@slu.se)
Länsstyrelserna i södra rovdjursförvaltningsområdet
Viltförvaltningsdelegationen i Östergötland

Blå polygon – (preliminärt) reviret 2019/2020 (enligt DNA från det revirhävande var paret)

Röd markering – Angrepp på får/lamm, besiktigt

Lila markering – angrepp på nötkalvar, besiktigt

Blå markering – varg inne i nöt hage, besiktigt

Grön markering – skämda nöt, ej kunnat säkerställas att det berodde på varg

Grå markering – orolig allmänhet med varg i nära anslutning

Brun markering – inom 15 – 25 meter från jägare som skjutit skrämskott alt. skrämt, i två fall var hundar närvarande.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.